

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Moklso ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAINORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

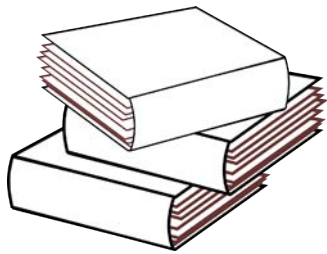
Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika

OFTALMOLOGIJOS GRUPĖ

MIEGO APNĖJOS RYŠYS SU GLAUKOMOS IŠSIVYSTY- MU IR PROGRESAVIMU. LITERATŪROS APŽVALGA

Darbo autorius. Dominyka BUCHOVSKAJA, VI kursas.

Darbo vadovas. Dr. Aistė KADZIAUSKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika, VUL SK Akių ligų centras.

Darbo tikslas. Apžvelgti literatūroje pateiktus duomenis apie ryšį tarp obstrukcinės miego apnėjos ir glaukomos išsivystymo bei progresavimo.

Darbo metodika. Literatūros paieška atlikta PubMed duomenų bazėje, naudojant raktažodžius „glaucoma“, „sleep apnea“. Įtrauktos literatūros apžvalgos, sisteminės literatūros apžvalgos ir metaanalizės, publikuotos anglų kalba 2019–2024 metais. Atrinktos ir išanalizuotos 9 darbo temą atitinkančios publikacijos.

Rezultatai. Ryšys tarp obstrukcinės miego apnėjos (OMA) ir glaukomos nėra iki galo aiškus, o duomenys apie šių ligų sąsajas yra prieštaringi. Kelios studijos nustatė, kad OMA yra reikšmingas glaukomos rizikos veiksnys – nustatytas didesnis glaukomos paplitimas (šansų santykis (angl. *odds ratio*) svyruoja nuo 1,16 iki 2,5) bei reikšmingai padidėjęs glaukomos rizikos santykis (angl. *hazard ratio*) OMA sergančių asmenų tarpe, palyginus su bendrąja populiacija. Be to, vienos studijos metu stebėtas ryšys tarp glaukomos išsivystymo rizikos ir OMA sunkumo laipsnio: sunkia OMA sergantys pacientai pasižymėjo didesne glaukomos išsivystymo rizika.

Kelių studijų metu stebėtas reikšmingai didesnis pirminės atviro kampo glaukomos (PAKG) paplitimas tarp OMA sergančių pacientų. Vienos metaanalizės rezultatai parodė 1,49 karto didesnę PAKG išsivystymo riziką miego apnėja sergantiems pacientams. Kitos metaanalizės duomenimis, PAKG rizika OMA sergančiųjų tarpe siekė 1,87. Šis rodiklis buvo didesnis, nei rizika susirgti bet koku glaukomos tipu (1,65 atitinkamai).

Kelių tyrimų metu nustatytas statistiškai reikšmingai didesnis antrinis sergamumas OMA glaukoma sergančių pacientų tarpe. Vienos metaanalizės duomenimis OMA nustatyta beveik penktadaliui (17 proc.) glaukoma sergančių pacientų. Kito tyrimo metu sergantiems glaukoma nustatyta 1,746 kartų didesnė rizika susirgti OMA.

Tačiau yra kelios studijos, nepatvirtinusios OMA ir glaukomos ryšio. Vienos metaanalizės duomenimis, OMA sergantiems asmenims reikšmingai padidėdavo tik PAKG rizika (normalaus akispūdžio glaukomos atsiradimo rizikai OMA įtakos nedarė).

Nustatyta didesnė glaukomos progresavimo rizika bei spartesnis PAKG progresavimas OMA sergančiųjų tarpe. Kelių studijų metu vertinta anatominio glaukomos progresavimo priklausomybė nuo OMA sunkumo: nustatyta didesnė ligos progresavimo rizika sunkaus ir vidutinio laipsnio OMA sergantiems pacientams (lyginant su lengvo laipsnio OMA sergančiais ar šiuo požiūriu sveikais asmenimis).

Tikėtina, kad OMA gydymas galėtų sumažinti glaukomos atsiradimo ir progresavimo riziką. Tačiau duomenys apie OMA gydymo įtaką glaukomos eigai yra nevienareikšmiai. Kai kurių autorių teigimu, OMA gydymui taikoma CPAP (angl. *continuous positive airway pressure*) terapija gali sulėtinti glaukomos progresavimą. Tačiau literatūroje randama duomenų, kad procedūros metu gali būti stebimas paradoksalus akispūdžio padidėjimas. Dėl to taikyti CPAP glaukoma sergantiems pacientams reikėtų atsargiai. Keli tyrimai nenustatė jokio ryšio tarp gydymo CPAP ir glaukomos progresavimo. Viename iš jų aprašyta chirurginio OMA gydymo, mažinant glaukomos riziką, nauda.

Išvados. OMA, ypač pažengusiose stadijose, gali būti susijusi su padidėjusia glaukomos išsivystymo ir progresavimo rizika, tačiau literatūroje pateikti duomenys yra nevienareikšmiai. Šiuo metu nepakanka duomenų apibrėžti OMA gydymo metodų įtaką glaukomos eigai. Ryšio tarp OMA ir jos gydymo bei glaukomos eigos įrodymas galėtų prisidėti prie geresnės ilgalaikės glaukomos kontrolės.

Raktažodžiai. Glaukoma; miego apnėja.